

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Niende Afdeling)

5. juni 2025*

»Præjudiciel forelæggelse – det indre marked for elektricitet – forordning (EU) 2019/943 – direktiv (EU) 2019/944 – anvendelsesområder – elforbrug, der ikke er målt korrekt som følge af fejl ved en måler – fakturering på grundlag af et anslået elforbrug – forbrugernes rettigheder – direktiv (EU) 2011/83 – anvendelsesområde – levering uden forudgående anmodning«

I sag C-310/24,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Sofijski rajonen sad (kredsdomstol i Sofia, Bulgarien) ved afgørelse af 22. april 2024, indgået til Domstolen den 29. april 2024, i sagen

YL

mod

»Elektrozapredelitelni mrezi Zapad« EAD,

har

DOMSTOLEN (Niende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, N. Jääskinen, og dommerne M. Condinanzi (refererende dommer) og R. Frendo,

generaladvokat: A. Rantos,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- »Elektrozapredelitelni mrezi Zapad« EAD ved advokati V. Bozhilov, A. Ganev og A. Krastev,
- Europa-Kommissionen ved O. Beynet, D. Drambozova og I. Rubene samt T. Scharf, som befuldmægtigede,

* Processprog: bulgarsk.

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 18, stk. 1, 7 og 8, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet (EUT 2019, L 158, s. 54), artikel 10, stk. 4, artikel 46, stk. 2, litra d), og artikel 59, stk. 1, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU (EUT 2019, L 158, s. 125) samt artikel 27 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF (EUT 2011, L 304, s. 64).
- 2 Denne anmodning er indgivet i forbindelse med en tvist mellem YL som husholdningskunde og »Elektrorazpreditelni mrezhi Zapad« AD (herefter »ERM Zapad«) vedrørende en anfægtelse af en faktura, der blev beregnet på grundlag af et anslået elforbrug, da der var en fejl ved måleren.

Retsforskrifter

EU-retten

Direktiv 2011/83

- 3 11. og 25. betragtning til direktiv 2011/83 har følgende ordlyd:

»(11) Dette direktiv bør ikke berøre EU-bestemmelser vedrørende specifikke sektorer, som f.eks. [...] det indre marked for elektricitet og naturgas.

[...]

(25) Aftaler vedrørende fjernvarme bør omfattes af dette direktiv, ligesom det er tilfældet med aftaler om levering af vand, gas eller elektricitet. [...]«
- 4 Dette direktivs artikel 3, stk. 1, bestemmer:

»Dette direktiv finder anvendelse på enhver aftale indgået mellem en erhvervsdrivende og en forbruger på de vilkår og i det omfang, der følger af direktivets bestemmelser. Det finder også anvendelse på aftaler om forsyning af vand, gas, elektricitet eller fjernvarme, herunder fra offentlige leverandører, for så vidt forsyningen sker på aftalebasis.«
- 5 Nævnte direktivs artikel 27 foreskriver:

»Forbrugeren fritages for forpligtelsen til modydelse i tilfælde af levering uden forudgående anmodning af varer, vand, gas, elektricitet, fjernvarme eller digitalt indhold eller udførelse af

tjenesteydelser uden forudgående anmodning, jf. artikel 5, stk. 5, og punkt 29 i bilag I til [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF af 11. maj 2005 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked og om ændring af Rådets direktiv 84/450/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF, 98/27/EF og 2002/65/EF og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 (direktivet om urimelig handelspraksis) (EUT 2005, L 149, s. 22)]. I sådanne tilfælde er manglende respons fra forbrugeren efter en sådan levering eller udførelse uden forudgående anmodning ikke ensbetydende med samtykke.«

Forordning 2019/943

6 Artikel 18 i forordning 2019/943 fastsætter:

»1. Afgifter, der opkræves af netoperatører for adgang til net, herunder afgifter for tilslutning til net, afgifter for brugen af net og i givet fald afgifter i tilknytning til styrkelse af net, skal afspejle omkostningerne, være gennemsigtige, tage hensyn til behovet for netsikkerhed og fleksibilitet og afspejle de faktiske omkostninger, for så vidt disse svarer til en effektiv og strukturelt sammenlignelig netoperatørs omkostninger og anvendes uden forskelsbehandling. Disse afgifter omfatter ikke ikkerelaterede omkostninger, der støtter ikkerelaterede politiske målsætninger.

Uden at det berører artikel 15, stk. 1 og 6, i [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF (EUT 2012, L 315, s. 1)] og kriterierne i bilag XI til nævnte direktiv, skal den metode, der anvendes til at bestemme netafgifterne, på neutral vis understøtte systemets samlede effektivitet på længere sigt i kraft af prissignaler til kunder og producenter og navnlig anvendes på en måde, der ikke indebærer positiv eller negativ forskelsbehandling mellem produktion forbundet på distributionsniveauet og produktion forbundet på transmissionsniveauet. Netafgifterne må hverken indebære positiv eller negativ forskelsbehandling af energilagring eller aggregering og må ikke virke hæmmende for egenproduktion, egetforbrug eller deltagelse i fleksibelt elforbrug. Uden at det berører denne artikels stk. 3, må disse afgifter ikke være afstandsrelaterede.

[...]

7. Distributionstariffer skal afspejle omkostninger under hensyntagen til systembrugeres, herunder aktive kunders, brug af distributionsnettet. Distributionstariffer kan indeholde elementer med relation til nettilslutningsmuligheder og kan differentieres på grundlag af systembrugeres forbrugs- eller produktionsprofiler. Hvor medlemsstaterne har iværksat indførelsen af intelligente målersystemer, skal de regulerende myndigheder overveje tidsdifferentierede nettariffer, når de fastsætter eller godkender transmissions- og distributionstariffer eller metoder for disse, i overensstemmelse med artikel 59 i direktiv [...] 2019/944, og tidsdifferentierede nettariffer kan, hvor det er hensigtsmæssigt, indføres til at afspejle anvendelsen af nettet på en for slutkunden gennemsigtig, omkostningseffektiv og forudsigelig måde.

8. Distributionstarifmetoder skal give distributionssystemoperatører incitamenter med henblik på den mest omkostningseffektive drift og udvikling af deres net, herunder gennem indkøb af ydelser. De regulerende myndigheder anerkender til dette formål relevante omkostninger som berettigede, medtager disse omkostninger i distributionstariffer og kan indføre præstationsmål for at give distributionssystemoperatører incitamenter til at forøge deres nets effektivitet,

herunder gennem energieffektivitet, fleksibilitet og udvikling af intelligente net og intelligente målersystemer.«

Direktiv 2019/944

7 83. betragtning til direktiv 2019/944 er affattet således:

»Regulerende myndigheder bør sikre, at transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører træffer passende foranstaltninger for at gøre deres net mere robust og fleksibelt. De bør med henblik herpå overvåge disse operatørers resultater på grundlag af indikatorer som f.eks. transmissionssystemoperatørers og distributionssystemoperatørers evne til at drive linjer under systemet med »dynamic line rating«, udvikling af fjernovervågning og realtidskontrol af understationer, nedbringelse af nettab og hyppigheden og varigheden af strømafbrydelser.«

8 Dette direktivs artikel 10, stk. 4, foreskriver:

»Slutkunder underrettes med passende varsel om en hensigt om at ændre kontraktbestemmelser og orienteres om deres ret til at opsige kontrakten, når de modtager denne underretning. Leverandører giver på en gennemsigtig og forståelig måde deres kunder direkte meddelelse om enhver justering af leveringsprisen og om årsagerne hertil og forudsætningerne herfor samt om justeringens omfang på et passende tidspunkt og senest to uger, eller for så vidt angår husholdningskunder senest én måned, før justeringens ikrafttræden. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunderne kan opsige kontrakten, hvis de ikke godkender de nye kontraktvilkår eller justeringer af leveringsprisen, som leverandøren har underrettet dem om.«

9 Nævnte direktivs artikel 46, stk. 2, bestemmer:

»Elektricitetstransmissionsaktiviteten omfatter mindst følgende opgaver ud over de i artikel 40 anførte:

[...]

d) opkrævning af alle afgifter i forbindelse med transmissionssystemet, herunder adgangsgebyrer, energitabsgebyrer og gebyrer for systemydelser

[...]«

10 Direktivets artikel 59, stk. 1, fastsætter:

»Den regulerende myndighed har følgende opgaver:

a) at fastsætte eller godkende transmissions- eller distributionstariffer eller deres metoder eller begge dele i overensstemmelse med gennemsigtige kriterier

[...]«

Bulgarsk ret

- 11 Artikel 50 i Pravila za izmervane na kolichestvoto elektricheska energia (regler for måling af elektricitet, herefter »reglerne om elektricitetsmåling«), som blev vedtaget af Komisia za energiyno i vodno regulirane (statslig myndighed for regulering af vand og energi, Bulgarien), der er den bulgarske regulerende myndighed som omhandlet i direktiv 2019/944, bestemmer:

»(1) Når det i forbindelse med en metrologisk verifikation fastslås, at det kommercielle måleinstrument ikke foretager målingerne eller foretager disse med en fejl, der overstiger det tilladte, beregner den berørte eldistributionssystemoperatør mængden af elektricitet på tidspunktet for konstateringen af den manglende/ukorrekte/upræcise måling og tilbagefører denne til den senest foretagne verifikation, uden at denne periode kan overstige tre måneder, idet følgende lægges til grund:

- a) såfremt det kommercielle måleinstrument foretager målingerne med en fejl, der overstiger det tilladte, beregnes den transporterede elektricitet ved at korrigere de mængder, der er målt med den konstaterede fejl, under hensyntagen til det kommercielle måleinstruments nøjagtighedsklasse
- b) såfremt det kommercielle måleinstrument ikke foretager målinger, beregnes mængden af elektricitet til en tredjedel af måleanlæggets visning for kundens elforbrug i otte timer dagligt.

[...]«

- 12 Artikel 52 i reglerne om elektricitetsmåling fastsætter:

»(1) Såfremt en teknisk fejl ved de kommercielle måleinstrumenter gør det umuligt at registrere den benyttede mængde elektricitet, der har passeret måleanlægget, og når der ikke er konstateret et eksternt indgreb ved verifikationen eller registreringen, beregnes den mængde elektricitet, der har passeret anlægget, i denne prioriterede rækkefølge:

[...]

- 2. det matematiske gennemsnit af den elektricitet, som kunden brugte i en tidligere afregningsperiode, og den mængde, som kunden brugte i en tilsvarende måleperiode det foregående år

[...]«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 13 YL ejer et hus, der er tilkoblet elforsyningsnettet og udstyret med en måler. Kun ERM Zapads ansatte har adgang til denne måler, som er placeret i en metalkasse på gaden.
- 14 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at ERM Zapad den 10. april 2023 foretog en kontrol på stedet og fastslog, at måleren ikke virkede, selv om den ikke havde synlige ydre eller indre fejl. Denne måler blev fjernet og sendt til kontrol hos Bulgarski institut po metrologia (det bulgarske institut for metrologi, Bulgarien), der konkluderede, at måleren ikke opfyldte de metrologiske og

standardiserede tekniske krav, og at YL's elforbrug derfor ikke kunne registreres korrekt. Dette institut fastslog ligeledes, at den seneste kontrol af måleren før kontrollen den 10. april 2023 var foretaget den 14. marts 2018.

- 15 For det første fremgår det ligeledes af forelæggelsesafgørelsen, at ERM Zapad, da der ikke forelå en korrekt registrering af det reelle elforbrug, udstedte en faktura på 2 058,26 bulgarske leva (BGN) (ca. 1 000 EUR) for et anslået elforbrug på 3 168 kilowatt-timer (kWh) for perioden fra den 11. januar 2023 til den 10. april 2023 (herefter »den omtvistede faktura«) i overensstemmelse med reglerne om elektricitetsmåling. For det andet blev det skyldige beløb for dette forbrug beregnet på grundlag af den dagstarif for elektricitet, der fandt anvendelse i den pågældende periode, hvilken tarif er højere end nattariffen.
- 16 YL har anlagt sag ved Sofijski rajonen sad (kredsdomstol i Sofia, Bulgarien), der er den forelæggende ret, til anfægtelse af den omtvistede faktura, idet han har gjort gældende, at han ikke kunne vide, at måleren ikke virkede, eftersom han ikke havde adgang til den. Sagsøgeren i hovedsagen har desuden anfægtet den periode, for hvilken det anslåede elforbrug er blevet beregnet.
- 17 Den forelæggende ret har anført, at reglerne om elektricitetsmåling regulerer proceduren for og metoderne til beregningen af den mængde elektricitet, der kan tilskrives forbrugeren, såfremt elforbruget ikke er blevet målt korrekt.
- 18 Når måleren ikke virker korrekt, og når forbrugeren ikke har foretaget et eksternt indgreb, foretages denne beregning ifølge den forelæggende ret bl.a. i medfør af artikel 52 i reglerne om elektricitetsmåling, som tillader leverandøren at fastlægge et anslået elforbrug. I tilfælde af fejl på tariffafbryderen, dvs. det ur, der fastlægger ordningen dags- eller nattariffer, foretages nævnte beregning endvidere på grundlag af de relevante bestemmelser i reglerne om elektricitetsmåling. Med støtte i begrebet ugrundet berigelse er reglerne om elektricitetsmåling udtryk for en formodning om, at forbrugeren har anvendt en bestemt energimængde i en given periode, som afhænger af tidspunktet for leverandørens eller netoperatørens konstatering af den tekniske fejl ved måleren, til en bestemt tarif, nemlig nat- eller dagstarif. Endelig vedrører disse bestemmelser elektricitet, der er brugt, men ikke målt, hvilket anses for et tab for transmissionssystemoperatøren, hvis omkostninger forbrugeren skal afholde.
- 19 For det første har den forelæggende ret anført, at 83. betragtning til direktiv 2019/944 indfører princippet om reduktion af tab på eltransmissionsnettet, som henhører under det generelle princip om energieffektivitet, om faktisk aflæsning og fjernaflæsning og om elektricitetstransmissionssystemoperatørernes kontrol af nettet.
- 20 I denne henseende har den forelæggende ret fremhævet, at det i dette direktivs artikel 46, stk. 2, litra d), bestemmes, at elektricitetstransmissionsaktiviteten omfatter tabsgebyrer, og at medlemsstatens regulerende myndigheder i overensstemmelse med artikel 18, stk. 8, i forordning 2019/943 anerkender omkostningerne til drift og udvikling af nettet som berettigede og medtager disse omkostninger i distributionstariffer for at give netoperatørerne incitament til at forøge nettenes effektivitet og begrænse tab for at opnå energieffektivitet.
- 21 I denne henseende nærer den forelæggende ret tvivl om betydningen af begrebet »tabsgebyrer« som omhandlet i artikel 46, stk. 2, litra d), i direktiv 2019/944 og artikel 18, stk. 8, i forordning 2019/943. Den forelæggende ret ønsker oplyst, om dette begreb omfatter fakturering af

elektricitet, der er forbrugt, men ikke korrekt registreret som følge af fejl ved måleren, der eventuelt kan tilskrives forbrugerens handlinger, selv om leverandøren eller netoperatøren ikke i rette tid har afhjulpet denne fejl.

- 22 Den forelæggende ret har ligeledes fremhævet, at forordning 2019/943 har indført princippet om, at omkostningerne skal medtages i tarifferne for at sikre proportionalitetsprincippet, hvilket i praksis kan føre til en svækkelse af disse operatørs forpligtelse til at øge effektiviteten af deres net ved at reducere deres omkostninger, som det ses af de faktiske omstændigheder i hovedsagen.
- 23 I det foreliggende tilfælde har den forelæggende ret anført, at den pågældende måler ikke havde været genstand for nogen verifikation i perioden 2018-2023, og først efter kontrollen den 12. april 2023, hvorved fejlen blev konstateret, udarbejdede ERM Zapad en faktura til dækning af den energi, der var brugt, men ikke målt. Den forelæggende ret ønsker oplyst, om disse tab kan pålægges forbruger, når hverken leverandøren, transmissionssystemoperatøren eller distributionssystemoperatøren i rette tid har afhjulpet det problem, der har forårsaget fejlen ved måleren.
- 24 For det andet har den forelæggende ret anført, at artikel 59, stk. 1, litra a), i direktiv 2019/944 bemyndiger den regulerende myndighed at fastsætte eller godkende transmissions- eller distributionstariffer eller deres metoder eller begge dele.
- 25 Den forelæggende ret ønsker oplyst, om denne bestemmelse er til hinder for, at en national lovgivning medtager netoperatørens omkostninger i disse tariffer, når de svarer til energi, der er leveret og brugt, men ikke præcist registreret som følge af en fejl ved måleren, henset til princippet om, at tariffer eller deres metoder beregnes i overensstemmelse med gennemsigtige kriterier.
- 26 For det tredje har den forelæggende ret anført, at artikel 18 i forordning 2019/943 i henholdsvis stk. 1 og 7 pålægger forbruger at betale transmissionssystemoperatørens gebyrer, der afspejler omkostningerne ved dette net, og bestemmer, at omkostningerne tager hensyn til anvendelsen af distributionsnettet.
- 27 Den forelæggende ret ønsker oplyst, hvorledes de således omhandlede omkostninger skal tage hensyn til anvendelsen af distributionsnettet, og om en anslået registrering af omkostningerne i denne henseende er tilladt.
- 28 For det fjerde ønsker den forelæggende ret oplyst – idet den har anført, at det står fast, at parterne i hovedsagen befinder sig i et kontraktforhold vedrørende elforsyning til det pågældende sted og i overensstemmelse med artikel 3 i direktiv 2011/83 mener, at dette direktiv finder anvendelse på aftaler om elforsyning – om dette direktivs artikel 27 fritager forbruger fra forpligtelsen til at betale leverandøren ethvert beløb, der overstiger den reelt brugte mængde elektricitet, såfremt måleinstrumentet ikke virker.
- 29 For det femte har den forelæggende ret fremhævet, at artikel 10, stk. 4, i direktiv 2019/944 kræver, at leverandøren meddeler sine slutkunder enhver justering af leveringsprisen. Den forelæggende ret ønsker oplyst, om denne bestemmelse er til hinder for, at en national lovgivning giver leverandøren eller netoperatøren i en situation som den i hovedsagen omhandlede beføjelse til at foretage en ny beregning af prisen og mængden af elektricitet.

30 På denne baggrund har Sofijski rajonen sad (kredsdomstol i Sofia) besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

- »1) Skal [udtrykket] »[tabsgebyrer]« som omhandlet i artikel 46, stk. 2, litra d), i [direktiv 2019/944] og artikel 18, stk. 8, i forordning (EU) nr. 2019/943 fortolkes således, at det også omfatter elektricitet, der er forbrugt, men ikke registreret af måleinstrumentet, hvis den manglende eller ukorrekte registrering af elektriciteten hos forbrugeren
- a) skyldes ekstern påvirkning,
 - b) ikke skyldes ekstern påvirkning,

og årsagen ikke er blevet afhjulpet i rette tid af systemoperatøren eller elleverandøren, hvorfor [gebyret] er baseret på en »anslået« mængde elektricitet for en periode, der er defineret ved lov, og hvis afslutning afhænger af, hvornår leverandøren har opdaget den tekniske fejl?

- 2) Skal den regulerende myndigheds forpligtelse i henhold til artikel 59, stk. 1, litra a), i direktiv 2019/944 fortolkes således, at princippet om fastsættelse af gennemsigtige kriterier for transmissions- eller distributionstariffer eller deres metoder er overholdt, hvis tariffen dækker [net]operatørens omkostninger i tilfælde af fejl i måleudstyret (manglende registrering eller teknisk defekt måleudstyr) med et beløb svarende til det anslåede tab i en anslået periode, hvis fejlen
- a) skyldes ekstern påvirkning,
 - b) ikke skyldes ekstern påvirkning,

og årsagen ikke er blevet afhjulpet i rette tid af den systemoperatør eller elleverandør, der ejer måleudstyret?

- 3) Skal artikel 18, stk. 1 og 7, i forordning [...] 2019/943 fortolkes således, at bestemmelsen ikke er til hinder for en national lovgivning, hvorefter en forbrugers elektricitetsomkostninger fastsættes på grundlag af et skøn over den pågældendes elektricitetsforbrug i en anslået periode uden kontrol af den mængde elektricitet, som vedkommende faktisk har forbrugt, når der er tale om en fejl i måleudstyret, som
- a) skyldes ekstern påvirkning,
 - b) ikke skyldes ekstern påvirkning?

- 4) Skal artikel 27 i direktiv [2011/83] fortolkes således, at forbrugeren skal betale prisen for en anslået mængde elektricitet i en anslået periode, hvis måleinstrumentet ikke registrerer det faktiske elektricitetsforbrug, det er placeret uden for forbrugers ejendom, og dets [manglende evne til registrering]
- a) skyldes ekstern påvirkning,
 - b) ikke skyldes ekstern påvirkning?

- 5) Skal artikel 10, stk. 4, i direktiv 2019/944 fortolkes således, at bestemmelsen ikke er til hinder for en national lovgivning, der bemyndiger elektricitetsleverandøren/systemoperatøren til at [beregne] elektricitetsmængden ved at erstatte den med en anslået mængde elektricitet, der anses for at være blevet brugt i en anslået periode, hvis måleudstyret ikke måler korrekt, befinder sig uden for forbrugers rækkevidde, og måleudstyrets [manglende evne til registrering]
- a) skyldes ekstern påvirkning,
 - b) ikke skyldes ekstern påvirkning?«

Formaliteten vedrørende anmodningen om præjudiciel afgørelse

- 31 For det første har ERM Zapad indledningsvis gjort gældende, at den forelæggende ret har afsagt kendelsen med anmodningen om præjudiciel afgørelse uden forudgående overholdelse af kontradiktionsprincippet, hvilket er i strid med national lovgivning. For det andet har dette selskab rejst tvivl om visse dele af den forelæggende rets fastlæggelse af de faktiske omstændigheder, hvis urigtighed i det væsentlige bevirker, at denne anmodning savner enhver forbindelse med retsforholdene mellem parterne i hovedsagen. I modsætning til det i denne kendelse anførte var ERM Zapad navnlig alene distributionssystemoperatør. Der var intet kontraktforhold mellem dette selskab og YL vedrørende elforsyning, og eksistensen af et sådant kontraktforhold kan i øvrigt ikke påberåbes.
- 32 Ifølge ERM Zapad er der ingen forbindelse mellem genstanden for tvisten i hovedsagen og EU-retten. For det første henhører de faktiske omstændigheder i hovedsagen for så vidt angår det første til det tredje og det femte spørgsmål om fortolkningen af forordning 2019/943 og direktiv 2019/944 ikke under disse retsakters anvendelsesområde. For det andet har ERM Zapad med hensyn til det fjerde spørgsmål om fortolkningen af direktiv 2011/83 gjort gældende, at det følger af 11. og 25. betragtning til dette direktiv, at virksomhed med eldistribution i modsætning til elforsyningsvirksomhed ikke henhører under anvendelsesområdet for nævnte direktiv.
- 33 Desuden er de forelagte spørgsmål ikke relevante med henblik på afgørelsen af tvisten i hovedsagen. Eftersom den foretagne verifikation viste, at målerens sikringsforsegling var blevet beskadiget, skal disse spørgsmål nemlig afvises, for så vidt som spørgsmålene vedrører tilfældet med en fejl på dette udstyr, som ikke kan tilskrives et eksternt indgreb. Uafhængigt af, om et sådant indgreb foreligger, er besvarelsen af nævnte spørgsmål ikke relevant for at afklare den eneste tvivl, som tvisten i hovedsagen rejser, vedrørende begrundelsen for den omhandlede fordring og størrelsen heraf. Denne fordring udspringer af den påviste omstændighed, at YL har brugt en mængde elektricitet, der ikke kan måles, uden at betale for dette, hvilket påførte ERM Zapad et tab. Spørgsmålet, om dette beløb udgør et tab for systemet, eller om dette tab kan medtages i distributionstarifferne, kan være relevant i tilfælde af en procedure, hvor ERM Zapad opkræver det pågældende beløb fra alle forbrugerne i forbindelse med en fordeling af den finansielle byrde som følge af behovet for kollektiv kompensation fra alle kunderne og ikke fra den eneste kunde, som har brugt elektricitet af en mængde, der ikke er målt.
- 34 Endelig giver fortolkningen af de af anmodningen om præjudiciel afgørelse omhandlede EU-retlige bestemmelser ikke anledning til tvivl, bl.a. henset til Domstolens praksis om EU-lovgivningen før direktiv 2019/944 og forordning 2019/943.
- 35 Europa-Kommissionen har anført, at det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at der ikke forelå et eksternt indgreb på måleren, og at de fem præjudicielle spørgsmål dermed er hypotetiske og således skal afvises, for så vidt som de vedrører tilfældet med en fejl ved dette udstyr, der kan tilskrives et eksternt indgreb.
- 36 I første række skal det for at efterprøve, om denne anmodning om præjudiciel afgørelse kan antages til realitetsbehandling, for det første bemærkes, at det følger af fast retspraksis, at det inden for rammerne af en præjudiciel procedure ikke tilkommer Domstolen, henset til opgavefordelingen mellem Domstolen og de nationale retsinstanser, at efterprøve, om forelæggelsesafgørelsen er truffet i overensstemmelse med de nationale forskrifter vedrørende retternes sammensætning og virkemåde. Domstolen er desuden bundet af denne afgørelse, så

længe denne ikke er blevet omgjort under en eventuel anke efter national ret (dom af 21.12.2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, præmis 28 og den deri nævnte retspraksis).

- 37 I det foreliggende tilfælde tilkommer det således ikke Domstolen at tage stilling til, om forelæggelsesafgørelsen er i strid med de nationale processuelle regler.
- 38 For det andet skal det ligeledes bemærkes, at det følger af fast retspraksis, at det alene er den nationale ret, der har kompetence til at fastlægge og vurdere hovedsagens faktiske omstændigheder. I denne forbindelse har Domstolen alene kompetence til at udtale sig om fortolkningen eller gyldigheden af EU-retten med hensyn til de faktiske og retlige omstændigheder, som de er beskrevet af den forelæggende ret, med henblik på at give denne de relevante elementer til at afgøre den tvist, som verserer for den (jf. i denne retning dom af 16.3.1978, Oehlschlager, 104/77, EU:C:1978:69, præmis 4, og af 24.10.2019, État belge, C-35/19, EU:C:2019:894, præmis 28). Selv om en part i hovedsagen anfægter de faktiske omstændigheder i forelæggelsesafgørelsen, skal de forelagte spørgsmål følgelig besvares på grundlag af de faktiske omstændigheder, som den forelæggende ret har angivet (jf. i denne retning dom af 20.3.2025, Sumitomo Chemical Agro Europe, C-809/23, EU:C:2025:195, præmis 42 og 43).
- 39 Det tilkommer således ikke Domstolen at træffe afgørelse om fastlæggelsen af de faktiske omstændigheder i forelæggelsesafgørelsen, hvis rigtighed ERM Zapad har bestridt.
- 40 I anden række skal det med hensyn til de forelagte spørgsmåls relevans for afgørelsen af tvisten i hovedsagen for det første bemærkes, at det ifølge fast retspraksis udelukkende tilkommer den nationale retsinstans, for hvilken tvisten i hovedsagen er indbragt, og som har ansvaret for den retsafgørelse, der skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den pågældende tvist at vurdere, både om en præjudiciel afgørelse er nødvendig for, at den kan afsige dom, og relevansen af de spørgsmål, den forelægger Domstolen. Heraf følger, at der foreligger en formodning for, at spørgsmål, som er forelagt af de nationale retsinstanser, er relevante, og at Domstolen kun kan afvise at træffe afgørelse om disse spørgsmål, hvis det klart fremgår, at den ønskede fortolkning savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, såfremt problemet er af hypotetisk karakter, eller såfremt Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan give en hensigtsmæssig besvarelse af de nævnte spørgsmål (dom af 21.12.2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, præmis 35 og den deri nævnte retspraksis).
- 41 Selv om parterne i hovedsagen ikke er enige om arten af og genstanden for tvisten i hovedsagen, har ingen af disse parter i det foreliggende tilfælde rejst tvivl om denne tvists reelle karakter, som i øvrigt fremgår klart af den forelæggende rets angivelser, der er gengivet i nærværende doms præmis 13-18. Det ses desuden af disse angivelser, at de spørgsmål, der er forelagt Domstolen vedrørende fortolkningen af EU-retten, ikke åbenbart savner enhver forbindelse med realiteten i tvisten i hovedsagen eller dennes genstand, som det fremgår af forelæggelsesafgørelsen.
- 42 Det skal imidlertid fremhæves, at den forelæggende ret har forelagt de fem præjudicielle spørgsmål vedrørende to alternative faktiske situationer, nemlig den situation, hvor fejlen ved den pågældende måler kan tilskrives et eksternt indgreb, og den situation, hvor denne fejl ikke kan tilskrives et sådant indgreb.
- 43 Det fremgår utvetydigt af forelæggelsesafgørelsen, at nævnte fejl ikke kunne tilskrives et eksternt indgreb.

- 44 For så vidt som spørgsmålene vedrører et tilfælde, der ikke svarer til den i hovedsagen omhandlede faktiske situation som beskrevet af den forelæggende ret, nemlig at fejlen ved måleren kan tilskrives et eksternt indgreb, er disse spørgsmål dermed hypotetiske og skal således afvises.
- 45 For det andet synes ERM Zapad at have udledt, at de præjudicielle spørgsmål skal afvises, af den omstændighed, at den i hovedsagen omhandlede situation hverken henhører under anvendelsesområdet for forordning 2019/943, direktiv 2019/944 eller direktiv 2011/83.
- 46 Det er tilstrækkeligt at bemærke, at når det som i nærværende sag ikke klart fremgår, at fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse ikke har nogen forbindelse med realiteten i tvisten i hovedsagen eller dennes genstand, angår indsigelsen vedrørende denne bestemmelses uanvendelighed på hovedsagen ikke formaliteten med hensyn til anmodningen om præjudiciel afgørelse, men realiteten i de forelagte spørgsmål (dom af 28.10.2021, Komisia za protivodejstvie na koruptsijata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imusjtjestvo, C-319/19, EU:C:2021:883, præmis 25, og, i denne retning, af 24.7.2023, Lin, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, præmis 66 og den deri nævnte retspraksis).
- 47 For det tredje er det med hensyn til den angivelige mangel på tvivl om den ønskede fortolkning af EU-retten, bl.a. på grund af Domstolens praksis på området, tilstrækkeligt at bemærke, at selv om det pågældende retsspørgsmål er afgjort i tidligere retspraksis, står det de nationale retsinstanser helt frit for at forelægge en sag for Domstolen, hvis de finder det påkrævet, uden at den omstændighed, at de bestemmelser, som ønskes fortolket, allerede er fortolket af Domstolen, bevirker, at Domstolen ikke på ny kan træffe afgørelse om disse spørgsmål (dom af 6.10.2021, Consorzio Italian Management og Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, præmis 37 og den deri nævnte retspraksis).
- 48 I lyset af ovenstående betragtninger skal de præjudicielle spørgsmål afvises, for så vidt som disse spørgsmål vedrører et tilfælde, hvor fejlen ved den pågældende måler kan tilskrives et eksternt indgreb.

Om de præjudicielle spørgsmål

- 49 Med de præjudicielle spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 18, stk. 1, 7 og 8, i forordning 2019/943, artikel 10, stk. 4, artikel 46, stk. 2, litra d), og artikel 59, stk. 1, litra a), i direktiv 2019/944 samt artikel 27 i direktiv 2011/83 skal fortolkes således, at når en fejl ved en måler bevirker, at den mængde elektricitet, som en husholdningskunde har brugt, ikke har kunnet måles korrekt, kan denne kunde faktureres et beløb beregnet på grundlag af et anslået elforbrug.
- 50 Med henblik på at besvare disse spørgsmål skal det indledningsvis kontrolleres, om anvendelsesområdet for denne forordning og disse direktiver omfatter retsvirkningerne af en sådan fejl.
- 51 I første række skal det med hensyn til artikel 18, stk. 1, 7 og 8, i forordning 2019/943, der er genstand for det første og det tredje spørgsmål, i denne henseende bemærkes, at denne bestemmelse i det væsentlige fastsætter, at de afgifter for netadgang, som netoperatørerne anvender, ligesom distributionstarifferne skal afspejle omkostningerne, være gennemsigtige og

tage hensyn til behovet for netsikkerhed og fleksibilitet. Desuden omfatter distributionstarifferne de omkostninger, som distributionssystemoperatørerne har afholdt med henblik på den mest omkostningseffektive drift og udvikling af deres net.

- 52 Intet i disse bestemmelser gør det muligt at finde, at de vedrører retsvirkningerne af fejl ved en måler.
- 53 I anden række skal det med hensyn til direktiv 2019/944 for det første fremhæves, at dette direktivs artikel 10, stk. 4, som er genstand for det femte spørgsmål, blot foreskriver slutkundernes ret til at modtage meddelelse fra leverandøren om enhver hensigt om at ændre kontraktvilkår og i rette tid om enhver justering af leveringsprisen.
- 54 Det er åbenbart, at tvisten i hovedsagen ikke vedrører ændringer af kontraktvilkår og navnlig prisjustering, hvilket gælder så meget desto mere, eftersom de regler, som ERM Zapad anvender, er fastsat ved reglerne om elektricitetsmåling.
- 55 Desuden vedrører den ret til meddelelse, der er fastsat i artikel 10, stk. 4, i direktiv 2019/944, kun kontraktvilkår, som afhænger af parternes vilje, herunder især elprisen, og ikke transmissions- og distributionstariffer, der tager sigte på at yde transmissions- og distributionssystemoperatørerne vederlag for anvendelsen af nettet, hvilke tariffer fastsættes af den regulerende myndighed i overensstemmelse med artikel 59, stk. 1, litra a), i direktiv 2019/944.
- 56 For det andet lader artikel 46, stk. 2, litra d), i direktiv 2019/944, som er genstand for det første spørgsmål – hvis det antages, at denne bestemmelse finder anvendelse på en anden enhed end transmissionssystemoperatøren, hvilket ERM Zapad synes at være – blot »opkrævning af alle afgifter i forbindelse med transmissionssystemet, herunder adgangsgebyrer, energitabsgebyrer og gebyrer for systemydelser« være omfattet af elektricitetstransmissionsaktiviteten.
- 57 Denne bestemmelse tager ikke alene ikke sigte på begrebet »tabsgebyrer« som omtalt i det første spørgsmål, men vedrører tydeligvis heller ikke retsvirkningerne af fejl ved en måler.
- 58 For det tredje følger det af dette direktivs artikel 59, stk. 1, litra a), at den regulerende myndighed fastsætter eller godkender transmissions- eller distributionstariffer eller deres metoder eller begge dele i overensstemmelse med gennemsigtige kriterier.
- 59 Det skal bemærkes, at ud over at tvisten i hovedsagen hverken vedrører gyldigheden af de kriterier eller beregningsmetoder, der er fastsat i reglerne om elektricitetsmåling, eller ERM Zapads overholdelse heraf ved fastsættelsen af det beløb, der fremgår af den omtvistede faktura, svarer dette beløb ikke til en transmissions- eller distributionstarif, der udgør vederlag for anvendelsen af transmissions- eller distributionssystemerne, idet ERM Zapad med denne faktura har krævet betaling for et beløb svarende til den elektricitet, som YL har brugt, men som ikke er målt korrekt.
- 60 I tredje række bestemmer artikel 27 i direktiv 2011/83, der er genstand for det fjerde spørgsmål – hvis det antages, at dette direktiv i modsætning til, hvad ERM Zapad har gjort gældende, finder anvendelse på aftaler om elforsyning – at forbrugeren fritages for forpligtelsen til modydelse i tilfælde af levering uden forudgående anmodning af bl.a. elektricitet.
- 61 Som både ERM Zapad og Kommissionen har fremhævet, skal der ikke være anmodet om levering af elektricitet, for at denne bestemmelse finder anvendelse. I det foreliggende tilfælde fremgår det af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at YL i medfør af en kontrakt, hvis gyldighed ikke er

anfægtet, brugte elektricitet i en periode, hvorunder den pågældende måler ikke virkede korrekt, hvorfor det ikke kan findes, at YL ikke havde anmodet om leveringen af denne elektricitet, uafhængigt af identiteten på leverandøren.

62 Henset til ovenstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at:

- Artikel 18, stk. 1, 7 og 8, i forordning 2019/943 samt artikel 10, stk. 4, artikel 46, stk. 2, litra d), og artikel 59, stk. 1, litra a), i direktiv 2019/944 skal fortolkes således, at disse bestemmelser ikke regulerer retsvirkningerne af fejl ved en elmåler og således ikke finder anvendelse på en situation, hvor den mængde elektricitet, som en husholdningskunde har brugt, ikke har kunnet måles korrekt som følge af denne fejl, og denne kunde er blevet faktureret et beløb svarende til et anslået elforbrug.
- Artikel 27 i direktiv 2011/83 skal fortolkes således, at denne bestemmelse ikke finder anvendelse på en situation, hvor forbrugeren opkræves betaling for elektricitet leveret i overensstemmelse med en gyldig kontrakt, hvilken elektricitet er blevet brugt, men ikke er målt korrekt som følge af fejl ved en måler.

Sagsomkostninger

63 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Niende Afdeling) for ret:

- 1) Artikel 18, stk. 1, 7 og 8, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet samt artikel 10, stk. 4, artikel 46, stk. 2, litra d), og artikel 59, stk. 1, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU

skal fortolkes således, at

disse bestemmelser ikke regulerer retsvirkningerne af fejl ved en elmåler og således ikke finder anvendelse på en situation, hvor den mængde elektricitet, som en husholdningskunde har brugt, ikke har kunnet måles korrekt som følge af denne fejl, og denne kunde er blevet faktureret et beløb svarende til et anslået elforbrug.

- 2) Artikel 27 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF

skal fortolkes således, at

denne bestemmelse ikke finder anvendelse på en situation, hvor forbrugeren opkræves betaling for elektricitet leveret i overensstemmelse med en gyldig kontrakt, hvilken elektricitet er blevet brugt, men ikke er målt korrekt som følge af fejl ved en måler.

Underskrifter